

T/T *Brahehus* och Adolf Bock – En tavla berättar

Bo Jershed

Foton på trelleborgstankern *Brahehus* har vi sett några stycken av här på facebook. Här kommer istället en akvarell signerad av den kände tyske marinmålaren Adolf Bock. Jag tror att det är en förlaga till en större oljemålning beställd av rederiet i samband med leveransen av fartyget 1956.

Först några ord om den Kockumsbyggda *Brahehus*. Hon var på 24 870 dwt och blev med sina två Stal Laval Kockums ångturbiner Trelleborgs Ångfartygs AB:s första turbintanker. Hon döptes den 28 november 1955 men p.g.a. hård vind fick man skjuta på själva stapelavlöpningen till dagen därpå. Hon levererades sedan till rederiet den 9 april 1956. Därefter gick hon in i ett treårigt certeparti med en svensk befraktare, vilket senare förlängdes med ytterligare tre år.

T/T *Brahehus*. Akvarell av Adolf Bock. Privat ägo

Efter avslutat certeparti sysselsattes hon från 1962 i den öppna marknaden fram till att rederiet sålde henne i augusti 1965. Hon hamnade då under Liberiaflagg, först som *Stephanie* och senare som *Adamantios*. Våren 1975 anträdde sista resan till upphuggarnas Gadani Beach i Pakistan dit hon anlände den 13 maj.

Konstnären bakom målningen är professor Adolf Bock (1890-1968), en välkänd tysk-svensk marinmålare född i Berlin och död i Helsingborg. År 1910 enrollerade han sig som frivillig i den tyska kejsarliga flottan. På en resa 1912 i Medelhavet med den tyske kejsaren Wilhelm II ombord fick denne upp ögonen för hans måleritalang och ordnade ett stipendium till Konstakademin i Berlin. Efter första världskriget medföljde Adolf Bock den tyska expeditionskåren, Östersjödivisionen, som deltog i striderna i Finland på de vitas sida. Han var sedan under 20 år till stora delar verksam i Finland som konstnär och illustratör. Som den marinmålare han var medföljde han under denna tid också några finska långseglare.

År 1939 blev han hemkallad till Tyskland för att tjänstgöra som "bataljmålare" i tyska Kriegsmarine. Ett känt verk från denna tid är *Kampf unter der Kriegsflagge: Eine Bildmappe von Einsatz unserer Kriegsmarine* (1943). Förmodligen som uppskattning för sina insatser för Kriegsmarine utnämndes han 1944 av Hitler personligen till professor vid Konstakademin i Berlin.

Den 30 januari 1945 befann sig Adolf Bock ombord på fartyget *Wilhelm Gustloff* då detta torpederades i Östersjön och sjönk och närmare 9 000 människor på flykt undan de sovjetiska trupperna omkom. Adolf Bock var en av de cirka 1 200 överlevande från denna katastrof och kom vid krigets slut via Danmark till Sverige som flykting. Han bosatte sig i Helsingborg där han sedan verkade fram till sin död. Han utförde under denna tid ett flertal stora marinmålningar för den svenska flottan men gjorde även beställningsverk för svenska rederier. Han är också känd för en serie om berömda segelfartyg som senare i reproduktion gavs ut av Allhems förlag (1964).